

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 7. junija 2018 - Leto XXVIII, št. 23

NAZAJ K SLOVENSKIM KORENJAM

ZELENI PARK V SAKALOVCIH...
stran 4

TEDEN OTROKA V PORABSKIH VRTCIH
stran 6-7

PÁ SMO VLEKLI BAUR V SZENTENDRI
stran 10

SREČANJE JE SREČA

V gnešnjem digitalnom svejti se vse menje srečujemo, en tau svojoga žitka opravimo po čednom telefoni pa po računalniki. Tau najbolje vala za mlade, gvušno ste že vsi vidli dva mladiva - pojba pa deklo, steriva vküper ojdita - ka sedita v kakšnoj gostilni ali v kakšnom parki pa vsakši klači svoj telefon. Eden drugoga bola rejdko pogledneta, ešče bole rejdko se kakšna rejč čuje. Vsakši živi v svojom svejti pa tak mislita, ka je tau tak dobro.

Gnauk svejta so lidgé »povesi« ojdli. V našoj domanjoj rejči tau pomejni, ka so šli poglednit sausede, žlato ali kakšne spoznance v vesi. Šli so osebno (személyesen) do nji, se pogučavali, nikan se njim nej midilo, sploy vzimi nej. Lidgé so se srečovali med sebov, so si pomagali, vedli so, kakšno bajo ali veseldje ma drugi. Zdaj vse tau zvejmo, če škemo po facebooki, pa mogauče eške takšno tō, ka bi nej steli zvedeti, ka nas nika ne briga. Ništrni eške tau svejti na znanje dajo, če se njim - ka po naše pravimo - prdec stavi, ništrni napravijo o sebi nejistinski, lažni kejp.

Nej tak dugo nazaj sem štejla, ka je celau eden mladi pop pravo, ka moderna tehnika vmori naše človeške stike (kapsolatainkat), vej se pa več ne znamo pogučavati, ne iškemo eden drugoga osebno.

Srečen je tisti človek, steri cujsliši k kakšnoj skupini, leko je tau kulturna, leko je tau športna ali kakša skupina zavolo hobina. Vej pa pri tej skupinaj moraš osebno tam biti, se srečuvati z drugimi, z njimi vküper na probe oiti, z njimi vküper vaditi, nastopati. Tau pomejni, ka se nikan vcüjdržiš, ka ne višiš samo tak v lufti, ka človeške stike ne meniš vō na virtualne.

Ranč tak je leko srečen tisti, steri vcüjsliši k vekšoj skupnosti, v našom primeri k Slovencom na Vogrskom, stere slovenske organizacije vsakšo leto zovējo na srečanje. Na takšni srečanjaj - sploy na začetki - je vido pa vidi človek dosti sreče, vej so se pa ništrni osebno že dugo nej srečali, nej vidli. Takšoga ipa »domau« pridejo tisti, steri so zavolo krüja ali zavolo lübezni odišli iz Porabja »tadola« na Vogrsko. Nji tam na »tihin-skom« skurok bola vleče tau srečanje kak naše domanje lidi. Oni se vozijo po par vör, ka bi vidli, kakšen je zdaj njini kraj, gde so gorrasli, ka bi srečali žlato pa indašnje padaše. Za nji pomenijo takša srečanja rejsan srečo - sploy za tiste, steri so v kakšnoj vesi sami - vej pa takšoga ipa leko sprobajo tau tō, kelko ešče znajo slovenski. Pa če se njim na začetki dneva ešče zadruga gezik, prauti večera že ležej gučijo. Z gezikom pa nazaj pridejo spomini, lejpi ali menje lejpi dogodki, steri je vežejo na našo krajino.

Kak dugo de tau ešče tak? Dokeč de živela ta generacija, stera je od tec odišla. Kak sem pisala, oni ešče v Porabje domau odijo, gda pa se vračajo ta, gde zdaj živijo, pravijo, ka dejo ta nazaj. Dapa njini mlajši pa vnuki so že tam doma, Porabje je za nji bola samo turistična destinacija.

Dapa srečati se osebno, dati si rokau pa čüti, ka »ti si tō naš«, je dunkt staukrat več vredno, ka se videti po facebooki ali čüti po telefoni. Toplino objema ne more nadomestiti ešče najlepši kejp nej.

Marijana Sukič

NAZAJ K SLOVEN

Slovinci s cejlaga Vogrskoga gnauk na leto vküperpridejo. V ednom leti na Porabskom dnevi, šteroga drži Zveza Slovencev, v drugom pa na Srečanju Porabski Slovincov v organizaciji Državne slovenske samouprave.

Slovensko sveto mešo so služili generalni vikar murskosoboške püšpekije *Lojze Kozar mlajši*, ž njimi so vküper mešovali vikar soboške püšpekije za narodnosti *msgr. Franc Režonja*, dolenski plebanoš *Vili Hribernik* ino porabski

Kozara spejvo Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika.

V svojoj predgi v našoj domanjoj rejči so gospaud Lojze Kozar povödali, ka so v Svetom pismi štiri sploy važne rejči: tau so »Baug«, šteri je človöki

prejkdaus svejt, »Jezoš«, šteri je za nas trpo, mrau pa vstau od smrti, »Marija«, štero vsikdar srečamo, gda molimo, pa »nebesa«, od šteri lepote ne moremo v žitki spoznati. Gospaud Kozar so se eške spominali na *blajženoga Jánosa Brennera* ino *Božoga služabnika*

Predsednik DSS Martin Ropoš je prejkdaus nagrado »Za Slovence na Madžarskem« državnomi sekretari Csabi Latorcai, steri je pejneze, ka bi daubo, gorponüdo na gorenjeseničko cerkev

Letos 2. juniuša je bila na redej ta druga krovna organizacija, štera je dala pri Slovenskom domi v Monoštri postaviti veuki šator, gde so

župnik *Tibor Tóth*. Pri svetoj meši smo vidli veleposlanika RS v Budimpešti *dr. Roberta Kokalja*, njegvo namestnico *Metko Lajnsček*, pooblaščno

Alojzija Kozara, šteriva prejže z nebes pomagata vogrskim Slovencom, če molijo k njija.

V veukom šatori pri Slovenskom domi je po meši oprvin predsednik Ropoš pozdravo navzauče, šterim so se pridružili državni sekretar pri Ministrstvu za človeške vire (EMMI) *Csaba Latorcai*, poslanec v Parlamentu *Zsolt V. Németh*, vodja monoštrskoga okrajnoga urada *István Orbán* ino pred-

Slovenski zbor peštarskoga slovenskoga društva je spejvo domanje pa slovenske pesmi

že od podneva čakali goste. Po prijateljskom srečanju so se Slovinci z Budimpešte, Sombotela, Mosonmagyaróvára pa drugi vesnic ino varašov napautili prauti varaškoj baročnoj cerkvi, gde so se jim pridružili vörnicke iz Monoštra pa vesnic Porabja.

ministrico *Natašo Bergelj*, generalnoga konzula RS v Monoštri *dr. Borisa Jesiha*, predsednika DSS *Martina Ropoša* ino slovensko zagovornico v madžarskom Parlamentu *Eriko Köleš Kiss*. Slovensko liturgijo je pod pelanjom zborovodje *Cirila*

sednik ZSM *Jože Hirnök*. Z Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu sta eške prišla državna sekretarka *dr. Aleksandra Pivec* ino sekretar *Tadej Bojnec*.

Martin Ropoš se je v svojom guči spitavo, zaka so ništrni Porabski Slovinci taodišli,

SKIM KORENJAM

drügi pa ostali doma. Kak je tapravo, na žalost smo nej samo mi svojoga žitka gospodari, živémo pa samo zdaj, zatok leko prej napravimo dobro ali lagvo. Gostom je zaželo, aj se nikdar ne spozabijo svoji korenjé.

mauč Urada pri vsej planaj Porabski Slovincov, eške posaba pri gospodarski pa mladinski projektaj. Madžarski državni sekretar Csaba Latorcai je vöpostavo, ka vogrskomi rosagi narodnosti pomagajo, ka bi gorau-

je predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš oprvin prejkdau nagrado »Za Slovence na Madžarskem« za toga volo, ka je kak državni sekretar pomago krovnoj organizaciji, gda je prejkvzela dve šauli, pa dale tö dosta pomaga. Za svojo več kak pau stolejtno delovanje za Slovence na Madžarskom kak leranca ino sodelavka krovni organizacij je nagrado prejkvzela eške čestna predsednica Slovenskoga društva v Budimpešti *Irena Pavlič*.

V kulturnom programi je oprvin gorstaupo slovenski zbor iz Budimpešte s harmonikov pa koražno zaspejvo štiri slovenske, med njimi porabske naute. Po tistom so oder prejkvzeli mladi fudaške pa trpejtarge iz glavnoga varaša, pod imenom »Veseli goslarge« so zaigrali zvekšoga naute eričnoga muzikanta *Slavka Avsenika*. Za en malo so se pred publikov skazali mladi, šteri pa so že plesali: Folklorna skupina Zveze Slovincov Gornji Senik je nutpokazala eden splet porabsko-prekmurski plesov. Kak slejdnji program smo leko čüli pet porabski slovenski pesmi od budimpeštarski »Špajnsni-flajnsni muzikantov«, v štiluši Korpičove bande, zdaj že z dvoglasnim spejvanjom.

Kauli šeste vöre zadvečerka je začno malo dež šprickati. Slovinci pa so nej zgübili volau, liki so gorseli na bus pa se odpelali prejk v Avstrijo do križa nad vesnicov Maudinci, šteroga so postavili v spomin monoštrske bitke.

Večer se je končo z balom, na šterom je igro Ansambel Ekart s Ptuja. Od nji smo ranč tak čüli največ Avsenikovi pa Slakovi pesmi, depa igrali so svoje narodnozabavne naute tö. Gda se je kmica spistila, so ništerni eške itak plesali v šatori tačas, ka se je nej končalo letošnje Srečanje Porabski Slovincov.

-dm-

Zasedal občni zbor DSS

Pred kratkim je zasedal občni zbor Državne slovenske samouprave, ki je ob zadevah, ki jih mora sprejeti po uradni dolžnosti (odobritev izplačila določenih stroškov), sprejel tudi nekatere sklepe, pomembne za porabski dvojezični šoli. Kot je povedal predsednik DSS Martin Ropoš, je občni zbor odobril, da bosta po en prvi razred tako na Gornjem Seniku kot v Števanovcih. Na DOŠ Jožefa Košiča bodo imeli septembra sedem prvošolcev, na DOŠ Števanovci pa šest. Čeprav zakon predpisuje najmanj osem učencev za samostojni razred, se vzdrževalec šol lahko odloči tudi za manjše število. Občni zbor je v podaljšanem bivanju na Gornjem Seniku dovolil eno skupino, v Števanovcih pa dve. Od novega šolskega leta bo vrtec v Sakalovcih spadal pod ravnateljstvo DOŠ Jožefa Košiča, dolnjeseeniškim staršem, kjer občina zapre vrtec, se ponudi možnost, da lahko svoje otroke vpišejo v gornjeseniški, sakalovski ali števanovski vrtec, v kolikor v teh vrtcih ne bodo imeli zadostnega števila otrok. Občni zbor se je odločil, da bo podelil odlikovanje dvema osebam, ki sta veliko naredili za Porabske Slovence. (O tem lahko berete na 2. strani našega časopisa.)

Marijana Sukič

Z gazdov vküper so svetili

Nej dugo nazaj je svetijo svoj 80. rojstni den Ferenc Dončec v Slovenski vesi, pri njem se vsakšo leto večkrat najdejo ništrni penzionisti, ka bi njima z ženov pomagali pri tradicionalni parvarski delaj. Dapa slejnjn so nej šli na mezeve okapat pa nejsotikvine gošjtice lüпали, liki so gazdana pozdravili na njegvi rojstni den.

L.R.H.

Pevki Špajnsni flajnsni muzikantov (z leje) Anita Vajda pa Gyöngyi Nagy

Navzauče je pozdravila zgovornica Erika Köleš Kiss ranč tak ino se zavalila domanjim, ka so ostali na gezerolejtnoj domanjoi zemlej. Poudarila je, ka Madžarska svojim narodnostim dosta pravic dá, vküper s Slovincijov pa se trüdi, ka aj bi gorostala kultura

sto pa krepši grato, zatau jim država nazaj pomaga s penezami. Monoštrska baročna cerkev je v lanjskom leti dobila več kak pau milijarde forintov, gorenjesinčarska Küharova iža ino šaula pa letos več kak 50 miljaunov, je tapravo državni sekretar. Na srečanju

Ansambel Ekart je špilo dosta Avsenikovi pa Slakovi pesmi

Porabski Slovincov. Gospodarstvo je prej na dobroj pauti, prosila pa je vse, aj svojim mlajšam prejkdaajo svojo erbo. Državna sekretarka dr. Aleksandra Pivec je tapravla, ka dajo takša srečanja energijo za dale delati, na priliko na slovensko-madžarski mejšani komisijaj, na šteraj je düh konstruktivni. Obečala je po-

so eške gorprešтели pismo namestnice varuha človekovih pravic *Erzsébet Sándor Szalay*, štera je dojspisala svojo pozitivno mišljenje o Slovenskoj kmetiji na Gorenjom Seniki, ki prej dobro vöponüca mogaučnosti pri evropski projektaj prejk grajnec.

Csaba Latorcai je mogo za en malo pá nazaj na oder: njemi

PREKMURJE

Letno senje

Mejsec maj je za dosta lůstva najlepši mesec v leti. Leko ka je eto leto med vami dosta takši, steri ne broдите več tak, vej pa smo se mogli skor vsakši den zavolo viherov skrivati v rame. Tisti, steri so zadnji konec kedna v meseci maji pripravljali takše pa ovakše prireditve, pa so z vremenom don srečo meli.

V Murski Soboti so že 22. paut pripravili Bogračijado. Zavolo toga, ka smo bili malo pred parlamentarnimi volitvami, je prekmurski golaž v kotli kūjalo tūdi dosta ekip, stere ovak ne vidite na takšom tekmovalni. Zmage se je veselila ekipa Obrtno-podjetniške zbornice Murska Sobota, stera je ob zlatom priznanji dobila tūdi prehodni pokal. Trno dober bograč so skūjale (in so tūdi daubile zlato priznanje) ške ekipe Vestnika, Liste Marjana Šarca in Mestnih četrti Murska Sobota.

Veselo je nej bilou samo v prekmurskom glavnom varaši. Na sunčavo nedelo se je okauli 70 lidi s čonaklini pelalo po Mūri, od Kroga do Srednje Bistrice, v Seli na Goričkon so že 15. paut kosci tekmovali po starinski, z ročnov kosauv, v Pūconcaj pa je zadnja nedela v meseci maja rezerverana za tradicionalno Pūconsko senje. In če smo že pri senji. Tūdi Murska Sobota naj bi pouleg Trezinoga senja (15. oktober) in Miklošovoga senja (6. december) dobila ške eno tradicionalno senje, stero nosi ime Poletni sejem. Če v petek, 15. junija, nete meli doma kaj čednoga delati, leko pridete v Soboto na letno senje. Ške malo prva, v soboto, 9. junija, pa do pred občinsko zidino, na Dreveredi Martina Luthra, pripravili Sladko Prekmurje, na sterom do se predstavili vsi tisti, steri znajo pripraviti sladke dobrote na gezero in en način.

Silva Eőry

Zeleni park v Sakalovcih - za razgibavanje in druženje

Zadnjo nedeljo v maju praznujemo na Madžarskem otroški dan. To je bilo očitno za vse tiste, ki so 27. maja popoldne obiskali športno igrišče v Sakalovcih, kjer se je proti nebu dvigoval napihljiv tobogan in so najmlajše čakala tūdi majhna vozila na baterije.

Praznik pa je bil dvojen: na ta dan so v tej porabski vasi svojemu namenu predali t. i. »Zeleni park«, enega od skupno devetih na slovensko-madžarskem obmejnem območju. Postavili so ga v sklopu evropskega projekta »Green exercise« (»Zelena vadba«), ki je bil prvi sofinanciran iz programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska Interreg V-A 2014-2020.

V šotoru ob nekdanji zgradbi stare šole so bili navzoči zastopniki vseh partnerjev konzorcija: vodilnega partnerja Narodnega parka Őrség, Občine Dolnji Senik in Razvojne agencije Slovenska krajina z madžarske strani, ter Centra za zdravje in razvoj Murska Sobota, Javnega zavoda KP Goričko, Občine Moravske Toplice in Občine Šalovci iz Slovenije. Zbrane - med njimi tūdi številne vaščane - je najprej pozdravila županja Sakalovcev Valerija Rogan. »Občina Sakalovci je v sklopu projekta obnovila nekdanjo staro šolo v namene druženja in postavila naprave za gibanje vseh generacij,« je poudarila gostiteljica in izrazila upanje, da bodo novosti kmalu postale priljubljene med otroki in mladimi družinami, kajti oni so prihodnost današnjih rodov.

Po nekaj pozdravnih besedah v porabskem narečju je tūdi generalni konzul RS dr. Boris Jesih poudaril, da je bodočnost v mladih. »Naj Zeleni park spodbuja najmlajše, da se še bolj naučijo slovenski jezik, ki naj ga vse pogosteje uporabljajo med igranjem,« je izrazil željo slovenski diplomat in še opozoril, da poteka na slovensko-madžarskem obmejnem območju vzorno sodelo-

vanje, le-to pa je treba negovati in spoštovati.

Sledil je krajši kulturni pro-

smo vse pobelili, zunaj smo obnovili fasado. Uredili smo nove sanitarije, kar je bilo

Zeleni park sta otvorila županja Sakalovcev Valerija Rogan in generalni konzul v Monoštru dr. Boris Jesih. Blagoslovil ga je župnik Tibor Tóth

gram, v katerem so se s pesmicami v (pretežno) madžarskem in slovenskem jeziku predstavili malčki iz domačega vrtca. Ogledali smo si lahko tūdi njihovo izvedbo prekmursko-porabskih ljudskih plesov. Večinoma ljubezenske ljudske pesmi iz severovzhodnega kota

nujno, kot so nam pokazale težave na lanskoletnem vaškem dnevu. Dogradili smo teraso, na kateri se nahaja dvanajst klopi. Če kdo pride, da bi praznoval rojstni dan ali kaj podobnega, bo lahko sedel zunaj na svežem zraku,« je objasnila Valerija Rogan.

Otvoritev Zelega parka je bila povezana z otroškim dnevom, zato se je je udeležilo veliko malčkov, ki so napstopali tūdi v programu

slovenskega etničnega ozemlja so zazvenele tūdi v okviru nastopa Komornega zbora ZSM Monošter.

Županja Valerija Rogan in častni gost Boris Jesih sta nato simbolično prerezala trak na novi terasi obnovljene šolske zgradbe, porabski župnik Tibor Tóth pa je blagoslovil tako Zeleni park kakor tūdi prenovljeno stavbo.

»Skoraj vse smo morali obnoviti,« je kasneje povedala županja Roganova. »Streho smo morali zamenjati, znotraj

»Projekt je zdaj že proti koncu,« smo izvedeli od poslovodje RA Slovenska krajina Andreje Kovács. »Pred nami je še eno leto, imamo pa večinoma t. i. mehke vsebine. V okviru projekta smo izvedli razne investicije tako na madžarski kot na slovenski strani. Projekt je usmerjen v razvoj kolesarskega turizma, kar je razvojna priložnost za Porabje in lahko v bodoče marsikaj dobrega prinese za pokrajino.«

Ko so iskali smernice za na-

predek majhne slovenske zamejske pokrajine, so se odločili med drugimi za turizem. Izgrajeni Zeleni parki pa so namenjeni tūdi domačinom, poudarja Andreja Kovács. »Aktivno življenje dobiva vse večji pomen, aktivni turizem pomeni, da se giblješ. Zeleni parki pa omogočajo celotni družini, otrokom in odraslim, da uživajo med razgibavanjem v naravi.«

Tūdi v Sakalovcih so postavljene zunanje senzomotorične naprave za starše, za otroke pa so na voljo igrala. »Sama po sebi ne bodo pritegnila turistov, predstavljajo pa dodatno storitev,« pojasnjuje vodja razvojne agencije in dodaja, da projektne partnerje čaka še razvijanje informacijskih mobilnih aplikacij. »Moramo turista usmerjati, kam naj gre, kaj naj si ogleda. In tūdi ko pride do neke točke, si želi pridobiti neke informacije o njej. Pokrili bomo celotno območje Goričkega in Porabja, nalogo razvijanja bo opravil vodilni partner.«

Do izteka evropskega projekta bosta izvedeni še dve kolesarski turi in en pohod v Porabju. »V prvem tednu septembra pa vse vabimo na kolesarski maraton Tour de RŐG na območju Goričkega in Porabja. Ena od tras bo dolga nad 50, druga pa celo nad 90 kilometrov. Vabljeni vsi, ki radi kolesarijo,« je zaključila Andreja Kovács.

Preostali del dneva je bil v Sakalovcih namenjen zabavi za vse družinske člane. Z majhnim vlakcem so lahko prisotni prepotovali vas, domače prostovoljno gasilsko društvo pa je s predstavitvijo novačilo nove člane predvsem v vrstah osnovnošolcev. Društvo za lepšo vas je pripravilo pogostitev za vse goste, ki jih je nato s slovenskimi in madžarskimi pesmimi zabaval muzikant iz Števanovcev.

-dm-

foto: L.R.Horváth

Murska Sobota

PO VEČ DESETLETJIH MESTO BREZ KNJIGARNE

Če kaj, potem je aktualnemu županu mestne občine dr. Aleksandru Jevšku treba priznati, da le ne govori, kot njegovi predhodniki, da je središču treba povrniti mestni utrip, ampak to počne z dejanji. Najprej aleja Primoža Trubarja na osi grad, evangeličanska cerkev, pred nedavnim odkritje obnovljenega Spomenika zmage in urejanje celotnega Trga zmage, spremenjen prometni režim na osrednji, Slovenski ulici, obnova dela nekdanjega hotela Central in še marsikaj bi se našlo ob nekaterih novih kulturnih in kulinaričnih dogodkih, za kakršne se odločajo tudi v drugih slovenskih mestih. Med načrti je še dodatno urejanje sredi mesta, predvsem ob Trgu kulture, in bližnjih ulic. Čeprav se to bere, kot napoved priprav na jesenske županske volitve, v resnici ne gre za politični marketing, ampak dejstva, ki so vsem in vsakodnevno na očeh. Če jih, seveda, hočejo videti.

Murska Sobota je s koncem maja brez knjigarne, nekdanje Dobre knjige, čeprav je tudi dosedanja kar lep čas bolj životarila kot opravljala svoje poslanstvo. Najemnica je ugotovila, da s prometom ne more poravnati vseh obveznosti, čeprav je ponujala večino artiklov, ki s knjigo nimajo nobene zveze, ampak imajo skupno ime »kič«. Bili bi krivični, če bi zgolj najemnici prostorov na sicer odlični lokaciji pripisali krivdo, da je prodajala, kar je prodajala, v izložbi pa ni ponudila niti ene leposlovne knjige. Tudi avtorjev, ki jih ljudje berejo in kupujejo njihove knjige. Podoben pogled je še na kakšno izmed knjigarn v Soboti, razen one v Maksimusu, ki jo ima Mladinska knjiga, povezana pa je tudi s Svetom knjige, najstarejšo obliko stalnega ponujanja vsakovrstnih knjig v Sloveniji.

Murska Sobota je imela odlično knjigarno več kot pol stoletja, imela je doma in v svetu uveljavljeno Pomursko založbo, imela je dobrih dvajset let zasebno založbo Franc – Franc, zdaj nima ničesar od tega.

Poznavalci so zatrjevali, da bi lahko Pomurska založba delovala naprej, le prilagoditi bi se morala novim, za

več let bil tudi Miško Kranjec, z njegovo knjigo, romanom Nekaj bi vam rad povedal, je založba začela svoje uspešno poslanstvo. (Letos mineva 110 let od pisateljevega rojstva, nekaj manjših prireditvev je že bilo, med pomembnejšimi pa bosta simpozij in slavnostna akademija 14. septembra, kar pripravlja Društvo slovenskih pisateljev

ali pa ostane zgolj spomin na odlično založeno knjigarno in nekaj desetletij nazaj na občasne dogodke, zlasti literarne večere. Čeprav v vseh ali v večini slovenskih kulturnih ustanov primanjuje denarja, je očitno tudi, da večino denarja ostane v Ljubljani, zato ga za slovenska obrobja ni oziroma ga je premalo. Verjetno ni daleč od resnice mnenje, da Slovenija za kulturo ne namenja malo denarja, ki pa ni ustrezno porazdeljen. To se vidi iz uradnih podatkov, kako radodarna z denarjem nekaterim založbam je Javna agencija za knjigo.

Ob tem zapisu bo marsikdo skomignil z rameni, češ kaj pa nam knjigarna, ko knjige nadomeščajo drugi, novejši mediji, kdo še sploh kupuje knjige. Kljub temu sem prepričan, da bi moralo imeti mesto, kot je Soboti, dobro založeno knjigarno z zaposlenimi, ki bi znali ponuditi kakovostno knjigo na sodoben, času primeren način in pri tem odmisli visok dobiček. In dobiti ustrezno finančno spodbudo občine in države. V lepo, sodobno urejeno in prijazno mesto, kot so zdaj očitna prizadevanja župana in sodelavcev, da Murska Sobota postane, zagotovo sodi tudi prijazna knjigarna, s programom, ki presega zgolj prodajo knjig. Razmišljanje in pisanje o knjigi in knjigarni v Murški Soboti ni naivna zgodba, kajti tudi druga tako velika mesta imajo še vedno posluš za knjigo. Ravno kar berem, da je bil v Novi Gorici festival Mesto knjige, posvečen 100. obletnici konca prve svetovne vojne. V osmih dneh se je zvrstilo več kot dvajset dogodkov, predstavili so več kot tisoč knjig in zgodb. V programih so sodelovali tudi gostje iz tujine. Tako na zahodnem robu Slovenije, kaj pa na severovzhodnem?

Tekst in foto: Ernest Ružič

Po več kot pol stoletja je knjigarna, nekoč uspešna Dobra knjiga, zaprla vrata

založništvo manj prijaznim časom. Če so si njeni avtorji poiskali in našli založbe za natis leposlovnih del, poezije in proze, so imeli manj sreče avtorji strokovne literature in sploh strokovnih del, kot je bil Panonski zbornik, Etnografija Pomurja ali publikacije, posvečene posameznim avtorjem, denimo umetniškemu fotografu Jožetu Kološi – Kološu (Soboti moje mladosti, Pomurska založba 1991). Pomurska založba je zgledno skrbela za prevajanje madžarske književnosti v slovenski jezik in s sodelovanjem budimpeštanske založbe Európa za prevajanje slovenskega leposlovja in poezije v madžarski jezik. V širšem, celo svetovnem merilu se je uveljavila z zbirko Mostovi (pobudnik in urednik Jože Hradil). Seveda sem zgolj »nametal« nekatera dela in zbirke, kajti bibliografija Pomurske založbe obsega več sto različnih izdaj, največ leposlovja, izvirnega in prevedenega. »Hišni avtor« je

in nekaj drugih ustanov.) Morda bi Pomurska založba v tem specifičnem obmejnem prostoru in z obveznostmi do Porabskih Slovencev in prekmurskih Madžarov lahko delovala še zdaj. Dela prekmurskih Madžarov so začela izhajati prav pri Pomurski založbi.

Tudi za knjigarno, dolgo je imela ime Dobra knjiga, velja spoznanje, da s svojim prometom, prodajo knjig, šolskih potrebščin in podobnega ne more biti finančno uspešna. Kupovanje knjig se je povsod, razen izjem, močno zmanjšalo, bralci pa so se preusmerili na izposoj v knjižnicah. Tako imajo odličen obisk v soboški Pokrajinski in študijski knjižnici ter dokaj dobro izposoj na potujoči knjižnici, ki obiskuje tudi Porabje in ima posebno pot po dvojezičnih slovensko-madžarskih vaseh.

Čas bo pokazal, ali se bo Mestna občina zavzela za ohranitev knjigarne in papiernice v mestnem središču,

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Tau mislijo gobe, ka je avgust

Dosta deža je bilau maja v Železni županiji, zavolo tauga so se gauštje redno namočile. Tam, gde je vlaga pa je toplo brezi tauga, ka bi sonce tasijalo, tam gobe začnejo rasti. Nej samo mi lidgé čütimo tak, ka je leto (poletje), narava ranč tak. Marca smo se še žaurgali, kak je mrzlo pa več kednov smo v zamüdi, če vrejmen gledamo, dapa narava je vse vöpopravila, leko bi prajli, ka bola, kak bi trbelo. Že zdaj je tašo vrejmen, kak če bi julij ali avgust pisali, zavolo tauga kakkoli je čüdno, marele so začnile rasti v več mejstaj v železnožupanijskij goščaj. Kak je strokovnjak tapravo, tašo se samo rejdko ma zgoditi, dapa zvün tauga še rastejo grbanji, lisičice pa brezovi grbanji tō. Ranč bi nej mislili, ka Čehi pa Slovaki te gobe dosta bola radi majo, kak grbanje ali lisičice, te gobe so za nji nacionalne gobe. Zdaj se tem gobam se najbola tisti veselijo, steli tržijo z njimi, tak tisti, steri je berejo kak tisti, steri je odavajo na tržnici, zato ka zdaj za kilogram več gezero forintov prosijo. Leko, ka so se gobe zdaj tak nagnauk vösipale, dapa ma se zgoditi, ka potejn do djeseni edno betvo nemo vidli ali samo spoj malo, če se vrejmen spremeni, pravi strokovnjak gobar. Taumi nika drügo nej trbej, samo tau, ka menje deža baude pa gauštje tak nagnauk vöpose-nejo. Tašoga reda, gda je zrak 28 stopinj topel, te spodkar pri zemli, kama sonce sije, že kauli 40 stopinj mejrimo, od tauga pa zemla tak nagnauk vöposene, v tašom mesti gobe več ne rastejo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Zmagala je stranka SDS

Zmagovalka predčasnih volitev v Državni zbor je stranka SDS, 4-odstotni parlamentarni prag pa so prestopile še Lista Marjana Šarca, SD, SMC, Levica, NSi, DeSUS, Stranka Alenke Bratušek in SNS. V novem sklicu parlamenta bo torej devet strank. Po 99,89 odstotka prešteti glasov je SDS prejel 24,96 odstotka glasov, 12,66 odstotka je dobila Lista Marjana Šarca, sledijo pa SD (9,92 odstotka glasov), SMC (9,75 odstotka glasov), Levica (9,29 odstotka glasov), NSi (7,13 odstotka glasov), Stranka Alenke Bratušek (5,12 odstotka glasov), DeSUS (4,91 odstotka glasov) in SNS (4,20 odstotka glasov).

Na osmih parlamentarnih volitvah je 1,7 milijona volilnih upravičencev izbiralo med 25 strankami in njihovimi 1.636 kandidati. Oddanih je bilo 889.142 glasovnic. Prvi podatki kažejo, da je bila udeležba na osmih državnozborskih volitvah 51,97-odstotna. Na dokončne neuradne izide parlamentarnih volitev bo treba počakati do 11. junija, ko bodo glasovom prišle še glasovnice iz tujine. Državna volilna komisija mora uradne izide razglasiti do 19. junija, po neuradnih podatkih pa bo to storila prej in bo poročilo o izidu volitev 15. junija predala predsedniku republike Borutu Pahorju.

Razdelitev poslanskih mest kaže, da bo sestavljanje vladne koalicije izjemno težko. Predsednik SDS Janez Janša je dejal, da je njegova stranka odprta za sodelovanje, pogajanja in koalicije, a po drugi strani stranke, ki so zasedle mesta za SDS, poudarjajo, da z Janšo v koalicijo ne gredo. Novi sklic parlamenta se bo sicer na ustanovni seji predvidoma sestal 22. ali 23. junija, nato bo na potezi predsednik države Borut Pahor, ki bo predlagal kandidata za novega mandatarja. To mora narediti najpozneje v 30 dneh po ustanovni seji.

PIKA POKA POD GORO

Že lansko leto smo porabski vrtci sodelovali z Zvezo Slovencev na Madžarskem. Delavnice pri kravi Cifri na kmetiji na Gornjem Seniku so bile uspešne, zato smo že zelo hitro iskali ideje, kaj bi za porabske malčke pripravili to vrčevsko leto.

Donji senik

Letošnja tema je ohranjanje in negovanje otroških ljudskih pesmi in plesov. Delavnice temeljijo na petju, plesu, rajalnih igrah in igranju na instrumente. Že od začetka meseca februarja smo se pridno učili in pripravljali. Naučili smo se izštevanko An ban in zapeli pesmici Marko skače in Po zeleni trati. Zaplesali smo ob pesmicah: Ob bistrem potočku je mlin, Požuganka in Rašpla. Igrali smo se rajalne igre kot so Kolovrat, Pika poka pod goro in Ena, ena, ena rožica rumena. Igrali smo tudi na preprosta glasbila in s tem vadili in razvijali občutek za ritem.

Gornji Senik

V tednu otroka smo v vseh porabskih vrtcih pripravili program, z naslovom Pika poka pod goro. Povabili smo starše in stare starše. Vabljeni pa so bili tudi vsi, ki si želijo ogledati naš program.

Prvo delavnico smo izvedli v torek 22. 5. 2018 v vrtcu Dolnji Senik. Ob koncu našega programa smo zarajali še skupaj z mamicami in babicami, ob pesmici Mi se imamo radi.

Vzgojiteljica asistentka
Romana Trafela

TEDEN OTROKA V PORABSKIH V

Tudi v monoštrskem vrtcu je bilo veselo

Kakor je zapisano v član- pridružilo lepo število dru- ku vzgojiteljice asistentke žinskih članov. Malčki so Romane Trafela, je Zveza predstavili skoraj polurni

Slovensko skupino v monoštrskem vrtcu obiskuje lepo število malčkov

Slovencev na Madžarskem skupaj s petimi porabskimi narodnostnimi vrtci organizirala prireditve z nazivom

slovenski program, pri obeh zadnjih pesmih »Abraham 'ma sedem sinov« in »Mi se 'mamo radi« pa se jim je pri-

Ob bistrem potočku je mlin ...

»Teden otroka - Pika, poka pod goro«. Na predstavitve z ljudskimi pesmimi in plesi ter rajalnimi igrami so povabili tudi mame in babice malčkov, v Monoštru se je 30. maja dvajsetim otrokom

družila tudi večina povabljenih gostov. S tem je predstavitev postala interaktivna. »Letošnja tema za sodelovanje med Slovensko zvezo in porabskimi vrtci je bilo ohranjanje in negovanje

RTCIH

otroških ljudskih pesmi in plesov», nam je po predstavitvi potrdila sekretarka ZSM Gyöngyi Bajzek. »Tudi sama sem bila zelo zadovoljna s programom. Vidi se, da so otroci veliko vadili, čutijo tudi ritem, lepo izgovarjajo slovenske besede. Cilj naše organizacije je tudi to, da se ohranijo te pesmi in plesi, s tem pa moramo začeti že pri najmlajših letih, torej v vrtcih.«

V Slovenskem Porabju je pet vrtcev, kjer se lahko otroci učijo slovenski jezik. »Že tukaj moramo motivirati otroke, da dobijo voljo in učenje jezika nadaljujejo na osnovnih šolah in gimnaziji. Naj pa tudi starši vidijo, da je usvajanje slovenščine pomembno, saj živimo ob meji in imamo slovenske korenine,« je še dodala sekretarka Gyöngyi. »Naši predniki so doma veliko peli, izročilo naj spoznajo torej tudi malčki. Saj lahko umetne pesmi slišijo povsod, največ pa je vredno to, kar je naše, kar se veže na naše korenine,« je zaključila sodelavka Slovenske zveze.

»Vzgojiteljici-asistentki sta hodili k nam že celo šolsko leto,« je povedala pomočnica ravnateljice v monoštrskem vrtcu Iluška Bartakovič. »Pripravljamo se na različne praznike, imeli smo na primer materinski dan, ob zaključku 8. junija pa bomo spet predstavili, kar smo se naučili. Vzgojiteljici iz Slovenije sta pripravili ljudske ples in pesmi, ki jih otroci zelo radi plešejo in pojejo. Skupaj se tudi gibamo, te igre

so malčkom zelo všeč,« je izpostavila domača vzgojiteljica. Pri predstavitvi sta sodelovali obe slovenski vzgojiteljici-asistentki. Andreja Serdt Maučec je poudarila, da sta se s kolegico pripravljali z malčki v vseh porabskih vrtcih že kar nekaj časa. »Od meseca februarja sva otrokom hoteli približati slovenske ljudske pesmi in ples. V vrtcih sva otrokom pokazali, kako treba držati mala improvizirana glasbila in igrati nanje. Razložili sva, o čem govori določena pesem, tako so si jo lažje predstavljali. Otroci so zelo radi plesali, kajti pritegnila jih je preprosta in prijetna melodija pesmi in plesov.«

Namen vseh dejavnosti je bilo približati otrokom ljudsko glasbo in izročilo. »S tem smo želeli tudi krepiti medgeneracijske odnose, zato smo povabili v vrtec starše in stare starše, da si ogledajo naš program in se ob koncu programa tudi pridružijo s plesom,« je obrazložila vzgojiteljica-asistentka Andreja in še dodala: »Malčkom je bilo v veselje vaditi in ponavljati slovenske besede in besedne zveze. Pritegnila jih je melodija, tako pa so si tudi lažje zapomnili slovenske izraze. Otroci so bili zelo motivirani, pri njih se že čuti napredek pri uporabi slovenskega jezika.« Slovensko skupino v monoštrskem vrtcu obiskuje kar 25 malčkov, ki so skoraj vsi sodelovali pri predstavitvi slovenskega programa v okviru »Tedna otroka«. Andreja Serdt Maučec je še pristavila: »Mislim, da jim bodo te slovenske pesmice in plesi, ki so se jih sedaj naučili, zagotovo ostali v lepem spominu.«

-dm-

SIMPOZIJ STRPNOSTI

Vsredo, 23. maja 2018, so se pri Sveti Ani, na edinstvenem tovrstnem dogodku, Simpoziju strpnosti, zbrali predstavniki nacionalnega in lokalnega turističnega sektorja, politični predstavniki iz Slovenskih goric, obmejnih madžarskih občin in vidne institucije s področja varstva človekovih pravic.

Dogodka, organiziranega v okviru čezmejnega projekta ESCAPE, sofinanciranega iz ESRR sredstev v okviru Programa Interreg V-A Slovenija-Madžarska, so se med drugimi udeležili tudi Vlasta Nussdorfer, varuhinja

ter vasi Andovci, različne zanimive ambientalne ureditve in skrivnostne dogodke bo povezovala atraktivna turistična aplikacija, ki jo v okviru projekta razvija Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru.

človekovih pravic, Nataša Hočevar, vodja sektorja za raziskave, razvoj, inovacije in evropske projekte pri STO, Peter Misja, predsednik Turistične zveze Slovenije, madžarska gospodarska atašejka dr. Ildikó Kovács in Erika Köleš Kiss, zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu.

Na dogodku, ki je bil posvečen razmisleku o pomembni vlogi varstva človekovih pravic pri oblikovanju turistične ponudbe in snovanju razvojnih strategij s področja turizma, je bilo premierno predstavljenih 5 trajnostnih turističnih produktov, ki bodo med slovensko turistično ponudbo vstopili pod skupno blagovno znamko ESCAPE. Pobegi bodo omogočali vstop v čas izseljevanja, zgodovino šolstva, raznolikost ver, naravne raznolikosti in zgodovino čarovništva ter ljudskih verovanj. Več kot 81 točk strpnosti na območju slovenskih občin Apače, Sveta Ana, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Lenart in madžarskih občin Monošter, Őriszentpéter

Strokovno podporo pri oblikovanju vsebin nudi Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor.

V okviru Simpozija strpnosti je svoja že dolgoletna prizadevanja za razvoj zelenega turizma in vključevanja trajnostnega razvoja v lokalne politike še dodatno podkrepil s podpisom Zelene politike gostitelj dogodka, župan Občine Sveta Ana, Silvo Slaček. Svečan podpis dokumenta v prisotnosti predstavnice Slovenske turistične destinacije, varuhinje človekovih pravic in kolega iz Turistične zveze Slovenije pa je tudi še dodaten korak v postopku pridobivanja certifikata Slovenia Green, ki ga občina namerava pridobiti še v tem letu.

Dogodek je bil podprt z zanimivima strokovnima predavanjema, ki sta ju izvedla Nataša Hočevar iz Slovenske turistične organizacije in prof. Srečko Štajnbaher iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

... DO MADŽARSKE

340 tisoč madžarskih državljanov živi in dela v drugih državah

Po najnovejših podatkih statističnega urada Evropske unije (Eurostat) živi in dela v drugih državah Unije 340 tisoč Madžarov, to je 5,2 odstotka aktivnega prebivalstva. Številke kažejo, da se je v zadnjih letih veliko število Madžarov odločilo za delo v tujini, kajti leta 2007 je živelo in delalo v drugih članicah le 1,5 odstotka aktivnega prebivalstva. Po podatkih imajo več motivacije za preseljevanje ljudje z visoko izobrazbo. Medtem ko ima na Madžarskem visokošolsko ali univerzitetno izobrazbo 22,6 odstotka aktivnega prebivalstva, je ta odstotek med preseljenimi Madžari znatno višji, 34,5 odstotka jih ima diplomu.

Volja po preseljevanju je narasla po vseh državah EU, največ ljudi išče svojo srečo na tujem iz Romunije in Litve, od tam živi in dela v ostalih članicah kar 19,7 odstotka oz. 15 odstotkov aktivnega prebivalstva. Najmanj se izseljujejo Nemci in Britanci, le 1 odstotek dela in živi v drugih državah.

Vse manj civilnih organizacij

V izdaji Centralnega statističnega urada o civilnih ali nevladnih organizacijah najdemo podatek, da se je od leta 2011 kar za 4 tisoč znižalo število teh organizacij. Leta 2011 je bilo registriranih 65.561 neprofitnih organizacij, lani pa le 61.616.

Brošura razvrsti civilne organizacije ali društva tudi po njihovi dejavnosti in ugotavlja, da se približno 60 odstotkov teh organizacij ukvarja s kulturno in športno dejavnostjo ali z dejavnostjo, povezano s poukom ali konjičkom članstva. S politično dejavnostjo ali s pravno zaščito se ukvarja zanemarljivo število civilnih organizacij, njihov delež je le 1,6-odstotni.

Proračun vseh civilnih organizacij je znašal leta 2016 1600 milijard forintov, nevladne organizacije so iz tujine, vključno z evropskimi podporami, prejele le 118 milijard forintov.

ČAKA ME DOMAU

Irinka Földes, po možej Kováč, v Števanovci živejo zdaj že skur cejlak sami, zato ka so se dekle že oženile, mauž njim je pa mrau. Istina, zato so nej cejlak sami, majo enga psa, steri na nji fejest skrb ma. Gda sem proto rama staplo, kak so Irinka doma, pes je že audalič lajo, kak če bi tau sto prajti, aj odidem, zato ka tam nikšoga iskanja nejmam. Kak sem bola skrjej prišo, vsigdar bola je lajo, gda sva pripovedjala, te sva ga vözaprla, zato ka za vruga nej popüsto. Te sem še nej znau, zaka tau dela, dapa sledkar sem že vse razmo, zaka se tak boji za vertinjo.

- *Irinka, kak vidim, vam nej samo obed, liki piti tū k rama pripelajo, nej?*

»Glaž za saudo sem vödjala, zato ka gnes go pripelajo, tašoga reda, gda je vrauče, je dobro mrzlo saudo piti, sploj pa tak, če kaj nutravlejš. Prvin sem tøj vrkar mejla glaž vödjano, samo za volo bre-ga, je avto sé težko vöprejšo. Mali avto, ka obed vozi, tejusti vöprejde, zato mam tau posau-do tøj vödjano.«

- *Prvin so tū vozili saudo od rama do rama?*

»Prvin so nej vozili saude, te si go samo v krčmej leko tøjpo, če je vrauče bilau pa smo žedni bili, te smo iz stüdenca mrz-lo vodau pili. Še zdaj mam stüdenec, samo zdaj ga že ne nójcam, zato ka vodovod mam nutrapotegnjenoga.«

- *Ka baude gnes obed, ka vam pripelajo?*

»Tau je dobro, zato ka mi nej trbej vsigdar na tejm zmišlavi-ti, ka aj tøjam, samo v soboto pa v nedelo ali te, gda je sve-tek. Ranč ne vejim, ka baude gnes, dapa zato taval, dobro tøjajo, nika ne morem prajti, dostakrat telko dajo, ka še pes s tauga djej. Samo on je pre-brani, vse ne zej, samo tašo,

ka se njema vidi, zato ka gda mali bejo, te sem ga dja tak navčila, ka furt sem ma samo dobro davala. On se je tak vze-jo, zdaj bi pa vsigdar samo me-sau djo, nika drügo nej.«

- *Zato pa tak vögleda kak eden medved.*

Földešina Irinka s psam Blökinom

»Zdaj je dosta pøjsto, dočas sem dja v špitali bejla.«

- *Dugo ste bili v špitali?*

»Tri mejece, zato ka sem strejto mejla edno čonto v šinjaki, tri mejece sem nosla na glavej tašo železo, ka mi je glavo držala. Te čas sem nej bejla doma, pri hčeri, pri Tündi sem bejla v Slovenski vesi, 1. marciuša sem domau prejšla.«

- *Nej je bilau špajсно tak dosta časa kraj od dauma biti?*

»Sprvoga je lagvo bilau se vcujvzeti, zato ka mena je furt samo pes bejo na pameti, ka sem nej doma, pa te, ka bau-de z njim. V tašoj navauli sem bejla, ka sem zeta Ferija, steri je koršmit, pravla, aj pisej da inekcijo, pa aj pes zaspi, srma-ki de še tau baukše, kak če ga na tri mejece samoga njam.

Te je on pravo, aj tašo ne de-lam, ka mo te delala, gda na-zaj domau pridem pa nemo mejla nikoga nej. Vej de ga on polago. Pa tak je bilau, vsakši den proto večera je prejšo pa ma je djesti dau. Dapa srmak pes je tečas zato itak cejli den

sam bejo doma.«

- *Nej bi šanalivali psa, če bi ga koršmit vcejpo pa bi tazaspo?*

»Fejest bi ga šanalivala, samo ka bi delala, etak bi ma še itak baukše bilau, kak če bi se srmak mantrau. Dapa naj-baukše je zato tak bilau, ka ga je zet odo polagat. Vejš kak je rad bejo, gda me je prvo paut zagledno, gda sem domau prejšla, vse je po lufti skako srmak. Samo gda sem ga zna-uva na sami njala, te me je tak namili gleda. Zato ka po nede-laj so me malo domau pripe-lali, potistim sem pa znauva üšla nazaj v Slovensko ves. Vseeno, kak je bilau, zdaj je že dobro, zato ka sem v vred prišla pa sem leko doma, tau-ma se najbola veselim. Dosta sem trpela, v glavej sem štiri šrajfe mejla, železo pa cejlak

dola do pojasa. Tri mejece sem nej mogla spati, samo tak sedečki. Vejš, ka je tau bilau? Vsakši mejece sem mogla na-zaj titi, ka te šrajfe, ka sem v glavej mejla, so potrdili. Tau je že tak fejest nej bolelo, gda so je nutrazvrtali, tejusto je fejest

bolelo. Nika se nemo taužila, zato ka sem še tak srečna, doktordje so tau prajli, ka bi leko od šinjaka tadola cejlak drvena gratala (hroma), ka bi ranč nej mogla odti. Pa tau se samo Baudji leko zahvalim, ka se tau nej zgaulilo.«

- *Ka se je zgaulilo, zaka ste v špitale prišli?*

»Vrkar v vesi sem na pokapa-nji (pogreb) bejla, pa gda je že sprvajanje bilau, gnauk je mena samo pred očami vse knica gratala pa sem taša pijana gratala. Dobro, ka so pri meni tetica Ropoš stali, ka sem se leko v nji malo prijala, ovak bi tak taspadnila. Malo sem tak stala, pa te je tami-naulo, dapa nej nadudja se je ranč tau zgaulilo. Potejm, gda sem šogora zaglednila, sem ma prajla, ka mi je lagvo, če bi me domau sprvajo. Med

potjavu je mena trikrat lagvo gratalo, dapa zato smo nikak domau prišli. Gda je Feri odej-šo, sem dvera stejla zaprejeti, dapa pes je nutraskočo pa več nej üšo tavö, kak če bi vedo, ka se potejm zgodi. Gda sem nazaj v tøjnjno prejšla, te je mena pa lagvo gratalo pa kak sem douga, tak sem ta-spadnila, z glavauv na stolin tjitjeu. Od tauga se je te mena ta čonta strla, eden čas sem na srtela ležala, z nausa mi je pa krv tekla. Te čas je pes vse pomana skako, aj gora-stanem, on je dobro vedo, ka nika nej vredi, dapa nej sem mogla, zato ka sem slaba bej-la. Ne vejim, kak dougo sem tam ležala, gda sem malo k sebi prejšla, te sem v ižo üšla pa sem dolalegla. Zaranka, gda sem gorastanila, sem od-jen stejla naložti, samo nej je šlau, glava me je začnila boleti pa me je mraz trauso. Ranč te je prejšo zet, ka so nika tøj ko-sili, pa me je včasim pejto, ka mi je baja. Gda sem tapravla, on je doktora sto zvati, samo dja sem nej pistila. Dugo sem se dala trucati, še te tő, gda je socialni delavec prejšo, dapa naslejdnja te itak hči prišla pa me je v Körmend v špitala pelala, od tistac pa zravan v Sombotel.«

- *Zdaj, ka ste doma, še tau bi trbelo doktorom zvedeti, od koga je vam bilau slabo, zaka se je vam vrtelo, nej?*

»Vejš, kak je tau, dja trno ne-štjem kaulak doktora odti, če je nej mujs.«

- *Zato je dobro doma biti.*

»Duma biti zato para nega, v kakkoli lejpom mesti si, si želiš domau, nej pa te, če iz špitala prideš domau. Če si ranč sam doma, dapa dja sem nej sama, name vsidar domau čaka pes, on je bola name na-vezani kak eden človek.

Karči Holec

Slovensko štenjé - ga vzem' te v roké! - 18.

Pod slobaudnim suncom so sprevajali »moderno«

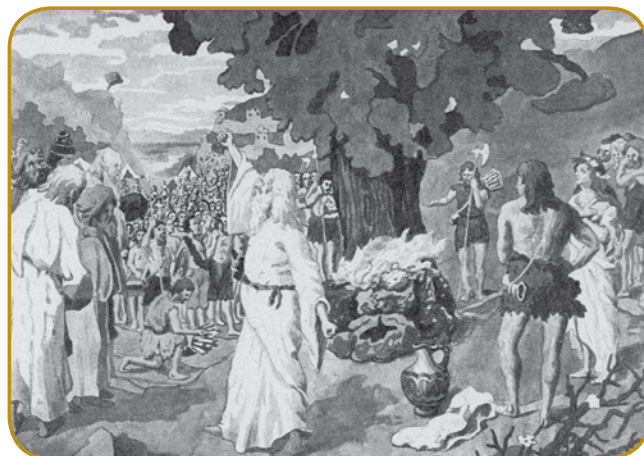
V cajti, gda so pisali veuki umetniki »slovenske moderne«, so stvardjali eške drugi pisateli, šteri pa so slišali ovaškim štilušom. Če rejsan je nad njimi mejla mauč moderna tō, so bili zveškoga vōrni realizmi pa naturalizmi, šteriva sta bole krepkiva bila v drūgoj polovici 19. stoletja.

Fran Milčinski je začno pisati kak študent v Beči, depa pravi pisatel je grato po leti 1900, gda so ga začnili držati za najbolje eričnoga slovenskoga humorista pa mladinskoga pisatela. Napiso je največ pripovejsti s satiričnim glasom, téme je najšo v slovenskom varašanskem žitki pred prvov svetovnov bojnov pa po njej. Nikdar pa je nej mogo doseginiti takše socialne, politične ali moralne kritike kak Ivan Cankar.

»Ptički brez gnezda« so najbolje erično delo Frana Milčinskoga, štero je vōprišlo srejdj prve bojne. Če rejsan ga je napiso za vōzraščene, delo držijo gnes za mladinsko pripovejst. Minta so ma bila pisanja Charlesa Dickensa pa Marka Twaina - piso je o žitki tazapūščeni pa vagabundski mlajšov. Pisatel pravi, ka so za tau krivi stariške, šteri se ne spravljajo zavolē s svojimi detetami. Milčinski dojspiše pripovejst iz konca 19. stoletja z vinešnji talov Ljubljane, gde na pau paversko lūstvo živē. Špajnsne karaktere je vzeu z istinskoga žitka, tau njegvo knigo držimo za edno najbaukšo slovensko vzgojno pripovejst (nevelō cēlzatū).

Fran Saleški Finžgar je do penzije služo kak dūhovnik. Leta 1906-1907 je vōdau svojo najdujšo knigo z naslovom »Pod svobodnim soncem«. Nikdar je nej napiso zgodovinske pripovejsti zvūn té, po njej pa je grato eričen. Idejo za roman so ma dali katoličanski misleci njegovoga časa, ka aj prej napiše knigo o cajti, gda so Slovenci eške slobaudni bili.

Finžgar je svojoma romani dau lūbezenski pa avanturistični fundament. Godi se v časi, gda se stari Slavi na Balkani bijejo z Bizantinci za slobaudnost. Dosta svoji figur je vzeu od polskoga realističnoga pisatela Henryka Sienkiewicza. Té je v svojoj

V svojom romani piše Finžgar o stari Slavaj, šteri se bijejo za svojo slobaudnost (ilustracija Petra Žmitka)

knigi »Quo vadis?« piso o protivnosti med razvūzdanov poganskov Romov pa mladim krščanjstvom - Finžgar pa piše o starom pokvardjenom Bizanci pa mladi ino zdravi slavski lūstvaj. S starimi rečami guči med drūgimi o njini vkūpni bogoslūžjaj. V etom romani so ništerni najšli idejo o tom, ka jugoslovanski narodi vkūpslišijo, ka so naglo na pamet vzeli pred prvov svetovnov bojnov. Gnes je roman v prvom redej popularno mladinsko štenjé.

Alojz Kraigher je grato diplomerani padar ranč tak v Beči, vračo pa je že na Slovenskom. Zavolo svoje službe pa temperamenta je biu praktičen, na stvari je gledlo z biologovimi očami. Njegva najbaukša drama zatok nosi ime maurške stvarine, tau je »Školjka« (kagylō). V etoj je Pepina oženjena z bautošom Toninom, želej si pa velko romantično lūbezen, v šteroj se srečata dūša ino tejlo, pa je več kak varašanski zakon. Zmejs pa je razvūzdana pa se vsepoprejk lūbi s padašami svojoga moža - gda Tonin tau zvej, vmori sebé.

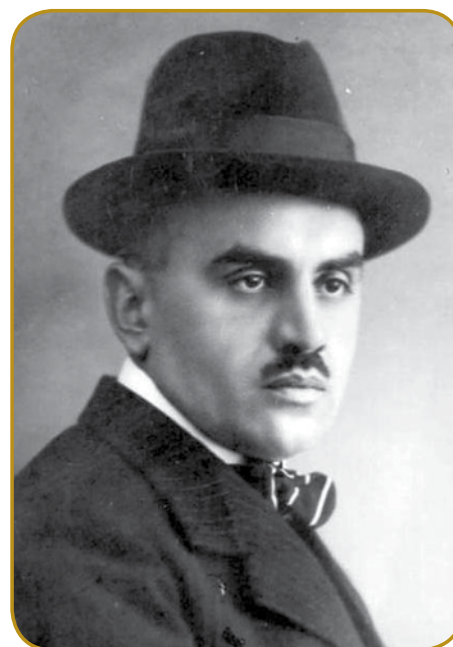
Kraigher je svoj roman z naslovom »Kontrolor Škrobar« napiso djenau pred prvov svetovnov bojnov, gda je služo v Slovenski gorica (nej daleč od Porabja). Tam je spozno narodni konflikt Slovincov pa Nemcov na Spaudnjom Štajerskom. Kniga je naturali-

stični kejp žitka vōnavčeni lidi pa varašancov, med njimi je fiškališ Škrobar brezi narodnoga čutenja, šteri na konci svoj glas dá za Nemce. Za tau pa plača z žitkom - nej je samo politično, liki erotično ranč tak naaupek živo.

Nej davnik smo dosta pripovej dali o Ivani Cankari, zdaj je na redej njegvi bratranec. Izidor Cankar se je oprvin za dūhovnika vōnavčō, te pa se je spravlo z estetikov. Grato je eden od prvi lidi slovenskoga kulturnoga, znanstvenoga pa političnoga žitka pred prvov svetovnov bojnov, v nauvoj Jugoslaviji, na ljubljanskoj univerzi pa je biu največši umetnostni zgodovinar (művészettörténész). Bui je svetski pa gospočki, logičen ino sistematičen, analitičen ino psihološki.

Njegvi roman »S poti« je kratko pisanje v formi dnevnika (naplō), po motivaj pa temaj pa je popautniška pripovejst. Na več mejstaj je kak lili eden esej o umetnosti ino literaturi. Človek, šteri pripovejda, v dnevnik piše o svojoj pauti po sōvernem Taljanskem, v Benetkaj, Firencaj pa Laini.

V prvom redej dojspiše varaše pa spomenike, zmejs pa pripovejda o svojom mladom padaši, pesniki Fritz, šteri rad ženske zapelava. Ne more se odlaučiti med trpečo Ester pa viherno Carlo, pisatel pa o njem donk piše s simpatijov, z začudenjom nad njegovim nihilizmom. Vnauqi brodijo, ka je »S poti« eden najbaukši romanov v slovenskoj literaturi. Do tega mau smo nika nej pisali od toga, ka so ništerne slovenske ženske ranč tak pisale literaturo. Zofka Kveder je po

Alojz Gradnik je piso takše pesmi tō, v šteraj ženske gučijo o svojoj lūbezni

Ljubljani živela v Pragi ino Zagrebi, gde je v svoji slejdnji deseti lejtaj pisala rovački. Do tistoga mau pa je vōdala več slovenski romanov, pripovejsti, novel ino dram, od dugši pisanj je najbolje erična kniga »Njeno življenje«. Kak naturalistka je djenau dojspisala svejt kauli sebé, biološko erbanje pa erotiko. V prvom redej pa je bila feministka, zatok je največkrat pisala o žitki žensek v varašanskem zakoni pa držini. S toga cajta ne smejmo nimo pesnika Alojza Gradnika. Bui je mlajši od drūgi poetov moderne, prvo knigo je vōdau na konci toga časa. Po temaj pa formaj pa sliši v té cajt, piso je nauvoromantične ali dekadence pesmi. Lūbezen

je povežuvo s smrtjov, žitek je občūto z melanholijov. Čutenje Gradnika pa je zrejlo, nej tak mladostno kak pri drūgi pesnikaj moderne.

Gradnika so dugo nej poznali pa pripoznali, eške samo na začetki 1930-i lejt so ga začnili držati za ednoga od največši živi slovenski pesnikov. Mamo ga za veukoga poeta erotične lirike, če rejsan lūbezen čūti kmično pa dekadence. Tau čutenje je za njega nej nika prausnoga, liki mejšanica večfele protivni čūstev. Od toga

guči njegva pesem »Eros-tanatos« ali »lūbezen-smrt«.

Drūgo, ka je nauvo v Gradnikovoj liriki, so ženske lūbezenske pesmi. Sedem veršov z naslovom »Pisma« vkūpskladē eden cikluš. Vsikšo pismo leko ejkstra tō štēmo, depa donk so poveza ne v edno cejlo pripovejst od lūbezni, v šteroj vsikša pesem nutpokaže, kak

edna ženska občūti, ka gi lūbleni moški fali. Ta lūbezen je sploj ovaška od tiste, o šteroj so spejvali pesniki od Prešerna do Župančiča. Nej je tau nej vōspunjena, nesrečna lūbezen, donk pa boli. Čūti se, ka de se končala s samočov ali smrtjov.

V cajti »moderne« je slovensko literaturo pisalo dosta umetnikov, šteri so se zveškoga naraudili med 1860 ino 1880. Ništerni so napisali več, drūgi menje, ništerni so prišli v sam vrejek »slovenskoga parnasa«, drūge poznamo po en par njini baukši del. Nej so pa vsi doživeli konec prve svetovne bojne, gda se z nauvov Jugoslavijov začne nauvi cajt v slovenskoj književnosti tō.

-dm-

Pá smo vlekli baur v Szentendri

V *Registeri žive (nesnovne) kulturne erbe na Madžarskom* je z nami vred že 30 erb. Letos smo se vsi srečali in nutpokazali v varaši *Szentendre*, v največšem škanzeni na Madžarskom, 20. in 21. maja, na risausko nedelo in soboto pred njauv. Obadva dneva smo mogli tam biti od 9. do 18. vöre, zatok smo se že v soboto v 10. vöri odpelali z Gorenjoga Sinika. Tri ženske so prišle iz Števanovec, trge muzikanti iz Slovenije pa podpisana s Sombotela. Drugi so bili z Gorenjoga Sinika. S šoferom *Miranom Petkom* vred nas je bilau 28.

V soboto zvečer je bilaslavnostna otvoritev v nauvoj veukoj kulturnoj dvorani (Skanzen Vigadó) s kulturnim prog-

srečali iz te rosagov skupine, štere igrajo na dude.

V nedelo in pondejlek smo od

je biu *Sanyi Labritz*, žipan *Gabor Wachter*, pop pa *Pišta Gyéček*. Svabice in družbange

Baur in gostüvančarge

ize iz vesi *Drávacsehi* (županija Baranya) vlekli baur do odra. Najnaprej je čaralica (*Hilda Žohar*) paut mela, za

(*Bálint in Regina Labritz, Barbara Gyéček in Dávid Pegler pa Zsófia Bunderla in Aleks Sukič*) so vlekli baur. Sneja in mladoženec (*Kristina Žokš in Aleks Žohar*) sta pauleg baura stapala. Na vrejek baura je skrb emo Lucifer (*Feri Wachter*). Pauleg baura so šli eške: paverkinja v korbli z vrganjikom (*Vanessa Bedi*), Fašenek (*Joži Gyéček*) in Lenka (*Sisi Gyéček*), drvar z žagov (*Margit Mukič*) pa ciganjica (*Anikó Žohar*) in ciganj (*Laci Nagy*). Po pauti so igrali, spejvali pa plesali. Vsi so fejest korajžni bili. Po pauti je dosta lidi slikalo pa snemalo.

Na odri je *Marija Kozar* nutpokazala šego in nastopajoče. Zdavanje se je začnilo s pesmijo »Hod' Marija z menov«, s šterov je sneja slobaud vzela od starišov. Mali lapec je mladi par vöoznano, žipan je tapravo, zaka trbej baur vlejšti, pop je je pa vküp dau. Zvač je vsikšoga pazuvo na gostüvanje. Na odri so gučali samo madžarski, spejvali pa so slovenski. Na konci zdavanja so vsi zaplesali na odri pa pred odrom s publikov.

Na dvoriški ize iz *Drávacsehi* sta dva gneva flajsno včili najger lüstvo dve ženski - *Iluš Domiter Dončec in Iluš Časar Dončec* -, kak je trbej s kreppapira rauže redti. Prišli

so mali mlajši, moški in ženske, učiteljice in vrtnarice. Ništerni so tačas nej vkraj šli, ka so se nej navčili več fele rauž naredti.

V nedelo so iz *Mosonmagyaróvára* prišli nas gledat Slovenci pod vodstvom predsednika slovenske samouprave in člana občnoga zbora Državne slovenske samouprave *Lacina Brašiča*.

Na takšnom srečanju je nej samo tau dobro, ka se leko nutpokažemo publiku, liki tau je eške baukše, ka druge lidi in šege spoznamo s cejle Mad-

dijaške pesmi spejvajo. Ovak pa majo takšo šego tō, ka »baur tiskajo« (*rönktolás*). 2014-oga leta, na priliko, je iz Soprona do Székesfehérvára tiskalo 26 študentov 3 mejtre dugi baur. Ta šega simbolizira tau, ka so dobri padaške pa vküperdržijo.

Podje z vesi *Novaj* (županija Heves) so naše obraze tō namazali s sajami, kak je tam šega na fašenek. Samo na konci dneva smo se leko mujli, pa s tem vse lagvo, ka se je z nami godilo v preminaučom leti, dojzaprali se sebe.

Fašenek in Lenka sta tō plesala

»Risauške deklečine« gledajo, kak dela rauže Iluš Domiter

Svabice in družbange vlečejo baur, Lucifer skrb ma na vrejek

Iluš Časar kaže »dijaki iz Selmeca«, kak se dela rauže

ramom. Na otvoritvi so bili tūdi etnologi iz škanzenov »višegrajski držav« (Polska, Češka, Slovaška, Madžarska), šteri so meli v petek in soboto konferenco. V soboto pa so se

njauv je mladi pojep (*Máté Labritz*) neso črno kokauš. Zvač (*Lali Hanžek*) je mašero pred muzikanti (*Stanko Črnko, Sašo Gyergyek in Drago Reiber*). Mali lapec

žarske. Najbole smo se padašivali s skupinov iz krajine Sárköz, z varaša Kalocsa pa Mohácsa. V skupini »Dijakov iz Selmeca« (inda so se v Selmecbányi na Slovaškom včili rudarski inženiri) so gnes študenti, šteri se včijo za gozdarske, rudarske in strojne inženire v Miskolci, Székesfehérvári pa Soproni. Uni so zatok prišli v register, ka stare

V imeni Državne slovenske samouprave se vsikšoma lepau zavalim, posaba eške *Mariji Csató* (članici Komisije za kulturo pri DSS) in Lalini Hanžeki (člani predsedstva Slovenske zveze) za pomauč pri organizaciji.

Marija Kozar
etnologinja
predsednica Komisije za kulturo pri DSS

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

OD 8. JUNIJA
DO 7. JUNIJA

PETEK, 08.06.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio 3: Tarča, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Izklapljeni, dokumentarni film za otroke in mlade, Slovenija, 18.10 Pujsa Pepa: Parfum, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Nika, mladinski film, 21.30 Na lepše, 22.05 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Obrekovanje, ameriški film, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal,

PETEK, 08.06.2018, II. spored TVS

7.00 Otroški program: Op! 8.30 Slovenski vodni krog: Dreta, dokumentarna nanizanka, 8.55 Pozdrav iz Idrije: Godbeno društvo rudarjev Idrije, 9.35 Bleščica, oddaja o modi, 10.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 10.55 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 11.20 Dobro jutro, 12.55 Šport, 19.05 Otroški program: Op! 20.00 Avenikovih 60 v Medvodah, 21.20 Zvezdana, 22.05 Zackovo čarovniško popotovanje: Las Vegas, 22.30 Svetovni popotnik, 23.30 Glasbeni spoti, 0.30 Športni posnetki, 2.35 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SOBOTA, 09.06.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Se zgodi: Praznovanje, slovenska nanizanka, 15.05 Izobraževalna oddaja o kulturi bivanja, 15.35 Profil: Jelena Isak Kres, 16.00 Durrellovi (I.), britanska nadaljevanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Nevarna Zemlja: Strela, britanska dokumentarna serija, 17.45 Popolna družina: Športanje, humoristična nanizanka, 18.00 Kuharija na kubik, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Hop, na delo, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Vse je mogoče, 21.45 Lov (III.), britanska nadaljevanka, 22.50 Poročila, Šport, Vreme, 23.25 Zimsko spanje, koprodukcijski film, 2.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 3.05 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 4.05 Info-kanal

SOBOTA, 09.06.2018, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.30 Na lepše, 10.15 Mošter in njegov Gašper, portret, 11.25 Zackovo čarovniško popotovanje: Las Vegas, 12.00 Kajak kanu - evropsko prvenstvo: na mirnih vodah, 13.55 Japonska kuhinja, japonska nanizanka, 14.55 Tenis - odprto prvenstvo Francije, finale (Ž), 17.00 Magazin Fifa - Pot v Rusijo, 17.45 Dekleta ne jočejo, slovenski film, 19.00 Izklapljeni, dokumentarni film za otroke in mlade, Slovenija, 19.15 Adrenalinci: Potapljanje, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.50 Rokomet - kvalifikacije za SP (M) - Slovenija : Madžarska, 21.45 Pot na SP v nogometu, 22.15 Televizijski klub: Tek kot praznik, 23.05 Aritmični koncert - Werefex, studijski koncert, 23.55 Glasbeni spoti, 0.55 Rokomet - kvalifikacije za SP (M) - Slovenija : Madžarska, 2.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

NEDELJA, 10.06.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.15 Govoreči Tom in prijatelji: Norčije v muzeju, risanka, 9.20 Nabriti detektivi: Stiska zaradi ocen, nemška otroška nanizanka, 10.00 Nedeljska maša, prenos iz župnije Doberdob v Italiji, 10.55 Prisluhnimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Avenikovih 60 v Medvodah, 14.50 Konjeniki, ameriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.15 Zackovo čarovniško popotovanje: Toronto, 1. del, 17.40 Peš po Himalaji, popotniška oddaja, 18.35 In to je vse! Kaktus, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.05 Panika, slovenski film, 21.55 Intervju, 22.45 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 Ustvarjeno v Belorusiji, italijanska doku-

mentarna oddaja, 0.15 Imago Sloveniae 2015: Kitarist Mak Grgić (A. Ginastera), 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

NEDELJA, 10.06.2018, II. spored TVS

6.55 Duhovni utrip, 7.10 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 7.50 Glasbena matineja, 8.15 Nevarna Zemlja: Strela, britanska dokumentarna serija, 8.45 Slastna kuhinja: Ravioli karbonara, 9.15 Svetovni popotnik, 10.20 Japonska kuhinja, japonska nanizanka, 11.20 Žogarija, 12.00 Kajak kanu - evropsko prvenstvo: na mirnih vodah, 13.45 Zvezdana, 14.55 Šport, 18.35 Z mladimi virtuozii: Timotej Kosovinc (A. Barrios, J. Rodrigo, T. Kosovinc), 18.55 Z glasbo in s plesom: Koroška poje: France Cigan, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Aralkum - najmlajša puščava na svetu francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 21.25 Pot na SP v nogometu, 21.55 Izobraževalna oddaja o kulturi bivanja, 22.25 Avtomobilnost, 23.00 Bleščica, oddaja o modi, 23.35 Vse je mogoče, 1.25 Glasbeni spoti, 2.25 Športni posnetki, 3.55 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 11.06.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Kuharija na kubik, kuharska oddaja, 10.50 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.25 Zlata dekleta (III.): Dorothyjina nova prijateljica, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Sveto in svet: Volja do smisla, 14.25 Robanov Joža, dokumentarni feljton, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Adrenalinci: Soteskanje, dokumentarna serija o mladostnikih, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji: Zdravnik Henk, risanka, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Regratove lučke, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Platforma, 23.30 Glasbeni večer, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.50 Info-kanal

PONEDELJEK, 11.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.05 Polmesec nad planikami, dokumentarni film, 10.15 Dobro jutro, 12.40 Ljudje in zemlja, 13.50 Avtomobilnost, 14.35 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 15.20 Pot na SP v nogometu, 16.00 Izzi vi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.15 Dokumentarna oddaja, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Studio kriškaš: Kaj je glina? 19.20 Bukvožerček, otroška oddaja o knjigah, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Svetovni popotnik: Pas rje, 2. del: Ameriški prerod, 20.55 Oproščen, norveška nadaljevanka, 21.45 Volčje krdelo, ameriški dokumentarni film, 23.20 Videotruk, 0.30 Zabavni kanal

TOREK, 12.06.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Duhovna oskrba sodobnih nomadov, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.45 Village Folk - Ljudje podeželja, dokumentarna serija, 15.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 15.30 Studio kriškaš: Kaj je glina? 15.55 Insid e - Offside: V zaledju predsodkov: Jej, spi, jej, dokumentarna oddaja, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Žvenki: Pojoči asteroid, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Nedolžen, britanska nadaljevanka, 20.55 Dosje: Od kompromisa do poslanstva: portret Janeza Drnovška, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Spomini: Ljubo Bavcon, 2.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.30 Info-kanal

TOREK, 12.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.55 Žogarija, 9.35 Slovenski vodni krog: Rinža, dokumentarna nanizanka,

10.15 Alpe-Donava-Jadran, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.00 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 14.50 Vse je mogoče, 16.30 Halo TV, 17.15 Dokumentarna oddaja, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Kako ostati mlad, britanska dokumentarna oddaja, 20.55 Prava ideja, 21.35 Akcent, 22.30 Taka so pravila, koprodukcijski film, 23.55 Videotruk, 1.05 Zabavni kanal, 5.20 Videotruk

SREDA, 13.06.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Iz mariborskega studia, 11.00 Vem!, kviz, 11.35 Slastna kuhinja: Špinačni ravioli, 11.50 Platforma, 12.25 Zlata dekleta (III.): Moj brat, moj oče, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju, 14.35 Duhovni utrip: Reka življenja, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice, kviz, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Turbulenca: Gore, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Trobka in Skok: Medena zmešnjava, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Druga stran upanja, koprodukcijski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.55 Turbulenca: Gore, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

SREDA, 13.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 9.25 Zapeljevanje pogleda: Tugo Šušnik in Jože Slak, dokumentarna serija, 10.05 10 domačih, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 14.30 Dober dan: Iz mariborskega studia, 15.30 Kolesarstvo - dirka po Sloveniji: 1. etapa, 17.35 Ambienti, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.50 Rokomet - kvalifikacije za SP (M) - Madžarska : Slovenija, 20.45 Žrebanje Lota, 20.50 Glasba skozi čas: 20. stoletje, nemška glasbena dokumentarna serija, 21.35 Evrovizijski zbor leta 2017, Carmen manet, 21.50 Bleščica, oddaja o modi, 22.25 Mairret (II.): Mairret in plesalka z Montmartra, britanska nanizanka, 0.10 Videotruk, 1.10 Kolesarstvo - dirka po Sloveniji: 1. etapa, 3.15 Zabavni kanal, 5.25 Videotruk

ČETRTEK, 14.06.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca: Gore, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Akcent, 14.30 Slovenci v Italiji, 15.00 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek, 18.05 Mala kraljična: Ne maram solate!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Bernard Buffet - predhodnik poparta, francoska dokumentarna oddaja, 0.35 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

ČETRTEK, 14.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.55 Slovenski vodni krog: Cerkniščica, dokumentarna nanizanka, 9.35 Na lepše, 10.20 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.00 Dobro jutro, 13.30 Kolesarstvo - dirka po Sloveniji: 2. etapa, 15.20 Pozabljeni Slovenci: Dragotin Gustinčič, dokumentarna oddaja, 16.00 Nogomet - SP 2018: Rusija : Savdska Arabija, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.05 Pelé - rojstvo legende, brazilsko ameriški film, 21.55 Avtomobilnost, 22.30 Skupina Karamazoff - spomini na leta v Sohu, španska dokumentarna oddaja, 23.35 Nogomet - SP 2018, Rusija : Savdska Arabija, vrhunci, 0.15 Slovenska jazz scena, 1.10 Videotruk, 2.10 Kolesarstvo - dirka po Sloveniji: 2. etapa, 4.00 Zabavni kanal, 5.25 Videotruk

9. JUNIJ 2018, ob 16. uri

NASTOPIJO:

FS ZSM GORNJI SENIK

**FS HKD GORNJI
ČETARCI**

**FS REJ ŠMARTNO PRI
SLOVENJ GRADCU**

**BOLGARSKA FS JANTRA
BUDIMPEŠTA**

**GLASBENA SKUPINA RILA
BUDIMPEŠTA**

**PLESNA ŠOLA ZEKO
MURSKA SOBOTA**

Dodatna ponudba: OBRTNIŠKI SEJEM

**VSTOP JE
BREZPLAČEN!**

Organizator: Sponzorji:

ZVEZA.HU

ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
MAGYARORSZÁGI SZLOVÉNEK SZÖVETSÉGE

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtlet
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Vabilo

Razvojna agencija Slovenska krajina vas vabi na otvoritev
Zelenega parka ob Slovenski vzorčni kmetiji, ki je bil urejen
v okviru projekta Green Exercise SIH4U18 - Razvoj
turističnih produktov za povečanje prepoznavnosti kulturne
in naravne dediščine ob slovensko-madžarski meji,
sofinanciranega iz Programa sodelovanja Interreg V-A
Slovenija-Madžarska.

Otvoritev parka bo 14. junija 2018, ob 10. uri.

Projekt je bil izveden s pomočjo Evropske unije, sofinanciran
iz Evropskega regionalnega razvojnega sklada od 01. 08.
2016 - 30. 07. 2019.

Slovenska vzorčna kmetija in Društvo
porabske mladine vas vabi
na prireditev Podiranje mlaja, ki bo
v petek, 8. junija 2018, ob 19. uri.
Za dobro voljo udeležencev bo
poskrbel Mark Tivadar.

Ob lepem vremenu boste od 22. ure lahko
opazovali zvezde.

porabje.hu